

Uczestnik konkursu (wpisz czytelnie, drukowanymi literami)

Nazwisko										Imię / imiona									
Data urodzenia					Miejsce urodzenia														
Szkoła															Klasa				

TABELA ODPOWIEDZI

Zakreśl znakiem **X** właściwą odpowiedź w pytaniach od 1 do 16. W każdym zadaniu jest tylko jedna poprawna odpowiedź. W razie pomyłki otocz błędnie zaznaczoną odpowiedź kółkiem i jeszcze raz zaznacz znakiem **X** dobrą odpowiedź.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A			
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B			
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C			
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D			
Sprawdzenie poprawności odpowiedzi (wypełnia nauczyciel). W poniższych kratkach od 1-16 proszę wpisać 0 lub 1, a od 17 do 19 od 0 do 3 zgodnie z kluczem odpowiedzi.																		

Suma uzyskanych punktów

Sprawdzający

Historia herbaty

W mroku legend

Setki, a nawet tysiące lat temu pochodzenie napoju próbowano wyjaśnić za pomocą fantastycznych opowieści. Bohaterem najpopularniejszej legendy jest chiński cesarz Shen-Nong, który rzekomo odkrył właściwości herbaty w 2737 r. p.n.e. Gdy władca wypoczywał w ogrodzie, pijąc przegotowaną wodę, porwany przez wiatr liść krzewu herbacianego wylądował w jego filiżance. Cesarz skosztował naparu i natychmiast się w nim zakochał.

Japończycy przypisują wynalezienie napoju mnichowi Bodhidharmie, który postanowił przez siedem lat medytować, opierając się potrzebie snu. Ostatniego dnia ogarnęło go jednak zmęczenie. Rozzłoszczony na opadające powieki oderwał je i rzucił na ziemię, a w miejscu, którego dotknęły, natychmiast wyrósł krzew herbaciany. Mędrzec zerwał kilka liści i zaczął je żuć, dzięki czemu odzyskał siły.

Przez inne legendy dotyczące herbaty przewijają się bogowie, smoki, wielcy myśliciele oraz zakochane pary. Prawda na temat jej odkrycia pozostaje jednak nieznaną.

Herbata w Azji...

W Chinach napój szybko zyskał popularność, wobec czego w całym kraju zakładano plantacje herbaty. Początkowo jej liście suszono i prasowano w kostki, które należało wrzucić do wrzątku, lecz sposób zaparzania z czasem uległ zmianie. Roślinę proszkowano, wrzucano do naczynia, a następnie rozprowadzano w wodzie za pomocą specjalnego mieszadła. Parzenie herbaty traktowano jak uroczysty obrządek na cześć życia.

W IX wieku naszej ery herbata zawędrowała z Państwa Środka do Kraju Kwitnącej Wiśni, dokąd jej nasiona przywiózł podróżujący mnich Dengyo Daishi. Przyjęcie napoju w Japonii nie było jednak entuzjastyczne. Choć cesarz Saga tak zachwyił się herbatą, że rozkazał założyć uprawy w całym kraju, napar szybko popadł w niełaskę. Przyczyną było jego pochodzenie - Japonia odnosiła się niechętnie do Chin i prowadziła z sąsiadem częste zatargi. Bojkot herbaty trwał aż do XII wieku.

...na Starym Kontynencie...

Do Europy herbatę sprowadzili w XVII wieku holenderscy i portugalscy kupcy, jednak napój nie zdobył popularności. Na Starym Kontynencie preferowano smak kawy. Słynąca z miłości do herbaty Anglia początkowo była wobec niej wyjątkowo nieufna. Kupcy sprzeciwiali się pomysłowi sprowadzenia

przysmaku do kraju. Zaryzykował dopiero Thomas Garraway, który w roku 1658 jako pierwszy zaimportował łądunek liści herbacianych. Jak można było przypuszczać, spotkał się z obojętnością ze strony klientów. Napar doceniono dopiero kilka lat później, gdy królowa Katarzyna Braganza wprowadziła zwyczaj spożywania go z chińskich porcelanowych miseczek. Społeczeństwo nagle zauważyło inną zaletę napoju: stanowił on jedyną, oprócz piwa, alternatywę dla pozbawionej smaku przegotowanej wody.

...i w innych częściach świata

Herbata w Europie była sprzedawana jako przysmak, modny rekwizyt, a nawet lekarstwo na wrzody. Jej popularność stała się tak wielka, a zyski osiągnęte przez kupców tak wysokie, że zdecydowano się przełamać monopol Chin w zakresie hodowli krzewów herbacianych. Na początku XIX wieku handlowa Kompania Wschodnioindyjska założyła eksperymentalne plantacje w Indiach, a nieco później w prowincji Assam odkryto dziko rosnące drzewa. Wkrótce Hindusi poznali smak naparu i wtedy też powstała ich wersja legendy o medytującym przez siedem lat mnichu.

Na Cejlon, słynący z uprawy doskonałej herbaty, nasiona trafiły w roku 1852 za sprawą Jamesa Taylora. Szkocki botanik miał zamiar wykorzystać sprzyjające warunki klimatyczne do założenia eksperymentalnych hodowli. Przed jego przybyciem wyspę zasiedlali głównie plantatorzy kawy, lecz i oni zaczęli siał herbatę, gdy kawowce wyniszczyła choroba liści.

Na polskiej ziemi

Rzeczpospolita bliżej zapoznała się z herbatą później niż inne kraje. (...) Polacy przez długi czas unikali naparu, przekonani, że wywiera on negatywny wpływ - zwłaszcza na kobiety, które miał odurzać jak alkohol. Liście stosowano w wyjątkowych sytuacjach, ze względu na ich domniemane właściwości lecznicze. Dopiero w XIX wieku herbata stała się przysmakiem, podawanym głównie na wytwornych przyjęciach. Wybuch drugiej wojny światowej zahamował rozwój branży herbacianej, lecz po odbudowie państwa napar wrócił do łask.

Herbata pozostaje najpopularniejszym napojem na świecie. Co roku trzy miliony ton liści herbacianych zbiera się z upraw w czterdziestu krajach. Przeciętny Polak wypija średnio półtorę filiżanki dziennie, wykorzystując do tego około dwóch kilogramów herbaty rocznie. Polska znajduje się w pierwszej trójce konsumentów herbaty w Europie i w pierwszej dziesiątce świata. Kochamy ją nie bez powodu. Jak mówi kaukaskie przysłowie: „Gdy masz dobrą żonę i mocną herbatę, możesz być całkowicie zadowolony z życia”.

Mp, <http://www.jobexpress.pl/artukul/125/Dluga-historia-herbaty>

ZADANIA

1. Kto jest bohaterem najpopularniejszej legendy o pochodzeniu herbaty?

- A. Japoński mnich.
- B. Angielski kupiec.
- C. Chiński cesarz.
- D. Szkocki botanik.

2. Thomas Garraway, który w roku 1658 jako pierwszy zaimportował łądunek liści herbacianych, był

- A. angielskim kupcem.
- B. portugalskim podróżnikiem.
- C. hiszpańskim przemysłowcem.
- D. szkockim przyrodnikiem.

3. Niechęć mieszkańców Rzeczypospolitej do herbaty wynikała z przekonania, że jest ona

- A. elitarna.
- B. trująca.
- C. niesmaczna.
- D. odurzająca.

4. Szkocki botanik sprowadził herbatę na Cejlon w wieku

- A. XIX.
- B. XVII.
- C. XX.
- D. XVIII.

5. Zwyczaj spożywania herbaty z chińskich porcelanowych miseczek wprowadzono za sprawą

- A. podróżnika.
- B. króla.
- C. królowej.
- D. mnicha.

6. Co było przyczyną wyniszczenia kawowca?

- A. Plaga szarańczy w Indiach.
- B. Choroba liści.
- C. Eksperymenty szkockiego botanika.
- D. Obumieranie korzeni.

7. Z czego, według autora tekstu, zasłynęła prowincja Assam?

- A. Eksperymentalnych plantacji.
- B. Hodowli krzewów herbacianych.
- C. Sposobów przyrządzania naparów.
- D. Dziko rosnących drzew herbacianych.

8. Wskaż zdanie prawdziwe.

- A. Wybuch drugiej wojny światowej nie zahamował rozwoju branży herbacianej.
- B. Katarzyna Braganza wprowadziła zwyczaj picia herbaty z japońskich porcelanowych miseczek.
- C. Cesarz Saga zachwycił się herbatą i rozkazał założyć uprawy w całym kraju.
- D. Przeciętny Polak wypija średnio pół filiżanki herbaty dziennie.

9. Pierwszym europejskim krajem, w którym zaparzone herbatę, była Portugalia. Liście herbaty przyplłynęły do Portugalii z Chin. Odległość lotnicza z Lizbony do Szanghaju wynosi 10 721km. Ile to mil morskich? (1 mila morska=1,852km)

- A. Około 19855 mil morskich
- B. Około 19856 mil morskich
- C. Około 5789 mil morskich
- D. Około 5788 mil morskich

10. W 2007 roku Chiny zebrały 1187 tys. ton herbaty, a Japonia 72 tys. ton. O ile kilogramów herbaty więcej w 2007 roku zebrały Chiny od Japonii?

- A. 111 500 kg
- B. 1 115 000 tys. kg
- C. 11 150 000 kg
- D. 1 115 tys. kg

11. Największym producentem herbaty na świecie są obecnie Indie – produkują one 715 tys. ton herbaty rocznie. W Indiach mieszka 1,237 mld ludzi. Ile herbaty rocznie produkują Indie w przeliczeniu na jednego mieszkańca?

- A. Około 1,7 kg
- B. Około 1,8 kg
- C. Około 0,6 kg
- D. Około 0,7 kg

12. Herbata zawiera znaczne ilości katechin – związków spełniających rolę przeciwutleniaczy. W świeżo zebranych liściach zawartość tych związków stanowi 0,3 zebranej masy. Zebrano 1 800 kg liści. Ile jest w tej masie katechin?

- A. 0,54 t
- B. 5400 kg
- C. 54 t
- D. 5400 dag

13. Firma „Drobnica Morska” zajmuje się transportem herbaty z Chin do Polski. Za transport 750 kg herbaty pobiera 170 USD opłaty (USD dolar amerykański, 1USD = 3,15 zł). Ile zapłaciła firma „Herbacyani Raj”, zamawiając transport sześciu ton herbaty w firmie „Drobnica Morska”?

- A. 13 600 zł
- B. 4284 zł
- C. 42 840 zł
- D. 1360 zł

14. Polska znajduje się w czołówce konsumentów herbaty w Europie. Przeciętny Polak zużywa około 2 kg herbaty rocznie. Ile herbaty dziennie zużywa przeciętny Polak?

- A. Około 0,55 g
- B. Około 55 g
- C. Około 6 g
- D. Około 5,5 g

15. Herbata w saszetkach pakowana jest w prostopadłościennych kartonikach o wymiarach: 8cm x 6cm x 16cm. Objętość 10 takich kartoników jest

- A. mniejsza niż 1 litr.
- B. równa 7 litrów.
- C. mniejsza od 8 litrów.
- D. równa 8 litrów.

16. Przeciętny Polak wypija średnio 1,5 filiżanki herbaty dziennie. W jednej filiżance mieści się 150 cm³ płynu. Ile herbaty wypił w lutym 2010 roku przeciętny Polak?

- A. 6525 ml
- B. mniej niż 6 litrów
- C. 6,3 litra
- D. więcej niż 7 litrów

Zadania za 3 punkty

17. Wypisz z tekstu:

A. Równoważnik zdania:

.....

B. Zdanie pojedyncze:

.....

C. Zdanie złożone:

.....

18. Sformułuj trzy zdania o herbacie.

A. Oznajmujące:

.....

B. Pytające:

.....

C. Rozkazujące:

.....

19. Wymień trzy rośliny o właściwościach leczniczych.

A.

B.

C.

BRUDNOPIS

(zapisy w brudnopisie nie są sprawdzane).